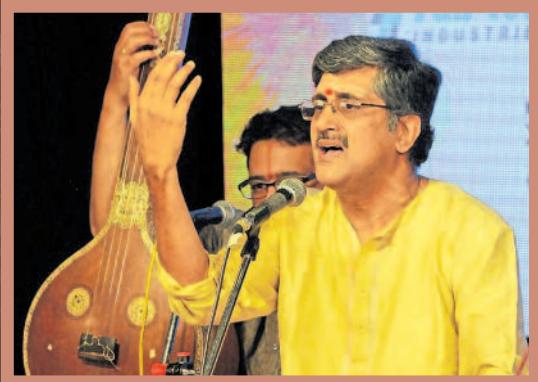

ಚಿತ್ತೇರಗ್ರಹಿಂ ಅವಶೇಷಿಸಿದ ಅವಧಾನ ಪಲ್ಲವಿ

ಆರೋಪಣ ನಂದಕುಮಾರ್

ಅವಧಾನ ಪಲ್ಲವಿಯನ್ನು ವಿದ್ದುತ್ತಾಪೂರ್ವವಾಗಿ ಹಾಡುವ ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದೆ ವಿದುಷಿ ಆರೋ. ಎ. ರಮಾಮಣ್.

‘ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗಿತದ ಕೃತಿ ಕೆರೆನೆ, ಸ್ವರಜಡಿ, ವರ್ಣ, ಚಾವಳಿ, ತಿಲ್ಲಾನಗಳನ್ನು ಹಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಧಾನ ಪಲ್ಲವಿ ತುಂಬಾನೇ ಭಿನ್ನ. ಇಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗಾಯಕನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತೋಡಿ, ಶರಕರಾಭರಣ... ಹೀಗೆ ಯಾವ ರಾಗವನ್ನು ಹಾಡಿದರೂ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಗಾಯಕರೇ ಜೋಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 100ರಷ್ಟು ಏಕಾಗ್ರತೆ ಬೇಳೆಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಮನೋಧರ್ಮವೂ ಗಾಯಕನ ಮನಸ್ಸಿನ ಭಾವನೆಯ ಪ್ರತಿಬಿಂಬದಂತಿರುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದು ರೀತಿಯ ಕಲ್ಪಿತ ಸಂಗಿತ ಎಂದೂ ಹೇಳಬಹುದು’ ಎಂದೂ ವೀಲ್ ಈಸ್ಟ್ ತಾರೆ ವಿದುಷಿ ರಮಾಮಣ್.

ಅವಧಾನ ಪಲ್ಲವಿಯನ್ನು ಲೇಲಾಜುಲವಾಗಿ ಹಾಡುವ ರಮಾಮಣ್ ಅವರು ಈ ಕಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನೂರಾರು ಪ್ರಾಕ್ತ್ಯಕ್ಕಿಂತಾಗಳನ್ನು ದೇಶ ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಲವಾರು ಶಿಷ್ಯರಿಂದ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ತಾಳ್-ರಾಗಮಾಲಿಕೆಗಳ ಜೋಡನೆ

‘ಸಂಗಿತದಲ್ಲಿ ಅವಧಾನ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ

ಅವಧಾನ ಪಲ್ಲವಿ ಎಂಬುದು ಕನಾಟಕ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗಿತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಗಾನ ಪ್ರಕಾರ. ಇಲ್ಲಿ ಹಾಡುವಾಗ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ತಾಳವೇ ಪ್ರಥಾನವಾಗಿದ್ದು, ಎರಡೂ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತಾಳ ಹಾಕುತ್ತಾ ವರ್ಣ, ಸ್ವರಜಡಿ, ಕೃತಿ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಹಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿ ಬಹಳ ಕ್ಷಿಷ್ಟಕರವಾಗಿದ್ದು ಏಕಾಗ್ರತೆ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಯಿಷಿಸ್ಸು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ.

■ ಉಮಾ ಅನಂತ್

ಪ್ರಕಾರ. ಅವಧಾನದ ಮುಖ್ಯಕ್ಕಿರುವುದು ತಾಳದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಪಲ್ಲವಿಯೋ ಕೃತಿಯೋ ನಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಪಲ್ಲವಿಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವರಕಲ್ಪನೆ ನೇರವಲ್ಲ ಮತ್ತು ತಾಳ ರಾಗ ಮಾಲಿಕೆಗಳ ಜೋಡನೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ’ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅವಧಾನ ಪಲ್ಲವಿ, ತಾಳಾವಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾರಾದ ಮೈಸೂರಿನ ವಿದ್ವಾನ್ ಆರೋ. ಎಸ್. ನಂದಕುಮಾರ್.

‘ತಾಳಾವಧಾನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥವು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಸಿದ್ಧಗ್ರಾಹಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಅದರ ಸಮಗ್ರ ಅಧ್ಯಯನವೂ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ನಿಶ್ಚಯದಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲವಿ ಚಂದ್ರಪ್ರಪ್ತ ಅವರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ಅವಧಾನ ಸಂಗಿತ ಪದ್ಧತಿ ಸಂಗಿತಾಭ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತ’ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ನಂದಕುಮಾರ್.

ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯ ಅವಧಾನ ಪಲ್ಲವಿಯನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹಾಡುವ ಕಲಾವಿದರೆಂದರೆ ವಿದುಷಿಯರಾದ ಆರೋ. ಎ. ರಮಾಮಣ್, ಟಿ. ಎಸ್. ಸತ್ಯಪತಿ, ಪದ್ಮಾ ಗುರುದತ್ತ, ಮಾನಸಿ ಪ್ರಸಾದ್, ವೀಕಾ ಮೋಹನ್ ಮುಂತಾದವರು. ಪ್ರರೂಪರಲ್ಲಿ ಆರೋ. ಎಸ್. ನಂದಕುಮಾರ್, ನಾಗೇಂದ್ರ ಶಾಸ್ತ್ರ.

‘ಪಲ್ಲವಿ’ ಚಂದ್ರಪ್ರಪ್ತ

ಕನಾಟಕ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗಿತದಲ್ಲಿ ಅವಧಾನ

ಪಲ್ಲವಿ, ತಾಳಾವಧಾನ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಮುನ್ನೋಳಿಗೆ ತಂದು ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಹಾಡಿದ ಕೀರ್ತಿ ಚಂದ್ರಪ್ರಪ್ತ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕು. ಹೀಗಾಗೆ ‘ಪಲ್ಲವಿ’ ಎನ್ನುವುದು ಅವರ ಹೆಸರಿನೊಂದಿಗೆ ಅನ್ನಥಾವಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸಂಗಿತ ಕಲಾವಿದರ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ 1916ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಎಸ್. ಚಂದ್ರಪ್ರಪ್ತ ಅವರದು ಸಂಗಿತ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಹೆಸರು. ತಿರುಪತಿ ವಿದ್ವಾಲ ಪಲ್ಲವಿ ನರಸಿಹಲು ನಾಯ್ದು ಅವರ ಗರಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಳಗಿದ ಚಂದ್ರಪ್ರಪ್ತ ಅವರು ‘ಲಯ ಯೋಗಿ’ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಪಡೆದವರು.

ಒಮ್ಮೆ ದೇಹಲಿಯ ರವೀಂದ್ರ ಭವನದಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲವಿ ಚಂದ್ರಪ್ರಪ್ತ ಅವರು ಮೂರು ವಿಧದ ತಾಳಾವಧಾನ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಚೀನ ಪಲ್ಲವಿಗಳ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ನೀಡಿದರು. ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಂದ್ರದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಸಂಗಿತ ವಿಮರ್ಶಕ ಸುಬ್ಬಾಪ್ಪ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಚಂದ್ರಪ್ರಪ್ತ ಅವರಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರಂತೆ. ಅಂತಹ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಪಲ್ಲವಿ ಚಂದ್ರಪ್ರಪ್ತನವರಿಂತ್ತು.

ಅವಧಾನ ಪಲ್ಲವಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ತಿಲಕ, ಗಾನಕಲೂ ಭೂಪಟ, ತಾಳ ನಿರ್ಣಯ ಸಿಂಧು, ಸಂಗಿತ ನೃತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕನಾಟಕ ಕಲಾ ತಿಲಕ, ಲಯಯೋಗಿ, ಪಲ್ಲವಿ ಪ್ರವಿಣ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಪುರಸ್ಕಾರಗಳು ಇವರ ಮುದಿಗೇರಿವೆ.